OGRES NOVADA PAŠVALDĪBA
OGRES KALNA PAMATSKOLA
Reģ.Nr.40900021781, Zinību iela 3, Ogre, Ogres novads, LV-5001
Tālrunis: 65035929, e-pasts: skola@okp.lv, www.okp.lv

Iekšējie noteikumi
Ogrē

2026. gada 1. oktobrī Nr. 11/2026

Mākslīgā intelekta rīku izmantošanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
2021. gada 22. jūnija rīkojumu Nr. 436
"Par izglītības attīstības pamatnostādnēm 2021. - 2027. gadam";
Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) metodiskajiem ieteikumiem
"Mākslīgā intelekta izmantošana izglītībā";
Latvijas Drošāka interneta centra vadlīnijām
"Vadlīnijas MI izmantošanai pamatizglītībā un vidējā izglītībā";
Eiropas Savienības Vispārīgo datu aizsardzības regulu (GDPR)
un saskaņā ar "Ogres Kalna pamatskolas izglītojamo
mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību".

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šo noteikumu mērķis ir nodrošināt drošu, ētisku, tiesisku un jēgpilnu mākslīgā intelekta (turpmāk – MI) rīku izmantošanu Ogres Kalna pamatskolā, veicinot izglītojamo kritisko domāšanu, digitālo un vaicāšanas (promptēšanas) pratību, datu drošību un akadēmisko godīgumu.
2. Par MI rīkiem šo noteikumu izpratnē ir uzskatāmi digitāli un algoritmiski risinājumi, kas spēj ģenerēt, analizēt, strukturēt vai pārveidot tekstu, attēlus, audio, koda un datu materiālus.
3. Noteikumi nosaka MI rīku izmantošanas nosacījumus mācību procesā, pieļaujamos un aizliegtos lietošanas gadījumus, atsauču un vaicājumu uzrādīšanas mehānismus, kā arī izglītojamo un pedagogu tiesības, pienākumus un atbildību.
4. Šie noteikumi ir saistoši un obligāti visiem Ogres Kalna pamatskolas izglītojamiem, pedagogiem un izglītības iestādes darbiniekiem.

II. Mākslīgā intelekta izmantošanas pamatprincipi

5. MI kalpo kā palīgrīks mācīšanās un pētniecības procesā un tas nedrīkst aizstāt skolēna patstāvīgo domāšanu un izziņas darbu. Mācību procesā atļauts izmantot šo noteikumu 1. pielikumā "Rekomendējamo MI un digitālo rīku saraksts Ogres Kalna pamatskolai (1.–9. klase)" minētos rīkus atbilstoši norādītajiem klašu posmiem un lietošanas nosacījumiem.
6. MI izmantošanā stingri jāievēro personas datu aizsardzības, autortiesību un privātuma prasības, tāpēc rīkos ir aizliegts ievadīt citu personu vai savus sensitīvos datus, personas kodus, paroles, fotogrāfijas, balss ierakstus un skolas iekšējās lietvedības dokumentus.

7. Ņemot vērā risku, ka MI var radīt neprecīzu vai kļūdainu informāciju, jebkurš MI ģenerētais saturs ir obligāti jāpakļauj kritiskam izvērtējumam un faktu pārbaudei vismaz vienā neatkarīgā un uzticamā avotā, piemēram, mācību grāmatā, oficiālā datubāzē vai enciklopēdijā.
8. MI izmantošana mācību stundās un skolas organizētajos pasākumos drīkst notikt tikai pedagoga tiešā vadībā un uzraudzībā.
9. MI rīki var palīdzēt pedagogam mācību materiālu vai analīzes sagatavošanā, taču galīgo vērtējumu un lēmumu par izglītojamā mācību sniegumu pieņem vienīgi pedagogs.

III. Mākslīgā intelekta izmantošanas nosacījumi mācību procesā

10. MI izmantošana tiek atbalstīta 4.–9. klašu posmā, ja tā ir saskaņota ar pedagoga doto uzdevumu un atbalsta mācību mērķu sasniegšanu. Mācību procesā ir atļauta ideju ģenerēšana un strukturēšana, teksta valodnieciskā rediģēšana, vaicāšanas prasmju vingrināšana, vizuālo un audio materiālu veidošana, kā arī informācijas sākotnējā apkopošana.
11. 1.–3. klašu posmā MI rīku patstāvīga izmantošana mācību procesā ir aizliegta, un ir pieļaujama tikai izglītojošu rīku lietošana skolotāja klātbūtnē bez brīvās sarakstes vai MI teksta ģenerēšanas funkcijām saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu.
12. Aizliegts izmantot MI rīkus diagnosticējošajos darbos, summatīvajos pārbaudes darbos, olimpiādēs, valsts pārbaudījumos un citos momentos, kad tiek vērtēts skolēna individuālais sniegums, ja vien skolotājs nav noteicis citādi.
13. Ir aizliegts nodot MI ģenerētu saturu kā savu patstāvīgo darbu, un šāda neatļauta MI izmantošana tiek uzskatīta par akadēmiskā godīguma pārkāpumu.

IV. Atsauču un vaicājumu (promptu) uzrādīšanas kārtība

14. Ja mācību uzdevuma izpildē ir izmantots MI, izglītojamajam darba nobeigumā vai piezīmēs obligāti jāpievieno skaidra atsauce ar precīzu lietojuma mērķi, piemēram, "Izmantots [Rīka nosaukums] ideju ģenerēšanai un darba plāna izstrādei", "Ar [Rīka nosaukums] veikta teksta pareizrakstības un stila pārbaude" vai "Attēls ģenerēts, izmantojot [Rīka nosaukums]".
15. Pēc pedagoga pieprasījuma izglītojamajam ir pienākums uzrādīt precīzu MI rīkam doto vaicājumu (promptu) un dialoga vēsturi vai saiti uz to.

V. Izglītojamo un pedagogu tiesības un pienākumi

16. Izglītojamajam ir tiesības saņemt pedagoga skaidrojumu par atļautajiem un aizliegtajiem MI lietošanas gadījumiem konkrētajā mācību priekšmetā, apgūt drošas, ēriskas un efektīvas vaicājumu veidošanas prasmes skolas nodarbībās, kā arī izmantot skolas rekomendētos MI rīkus mācību procesa uzlabošanai (1. pielikums).
17. Izglītojamā pienākums ir godīgi norādīt MI izmantošanu, pārbaudīt MI sniegto faktu pareizību, nepārsūtīt nepārbaudītas ziņas, kā arī ievērot personas datu aizsardzību un neizmantot MI rīkus citu personu cieņu aizskarot vai viltus ziņu radīšanai.
18. Pedagogs ir tiesīgs noteikt MI rīku pieļaujamo robežu katrā konkrētajā mācību uzdevumā, kā arī pieprasīt paskaidrojumus un vaicājumu vēsturi, ja rodas pamatotas aizdomas par akadēmiskā godīguma pārkāpumu. Pedagoga pienākums ir mācību procesā izmantot tikai drošus un skolas apstiprinātus MI rīkus.
19. Ja tiek konstatēta neatļauta MI lietošana pārbaudes darbā vai cits šo noteikumu pārkāpums, pedagogs rīkojas saskaņā ar Ogres Kalna pamatskolas izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību.

VI. Noteikumu spēkā stāšanās un uzraudzība

20. Noteikumu izpildi un aktualizēšanu pārrauga direktores vietnieks izglītības jomā (IT jautājumi) Juris Daļeckis.
21. Noteikumi stājas spēkā ar to apstiprināšanas brīdi un tiek publicēti skolas tīmekļvietnē un E-klasē.

1. pielikums

Rekomendējamo MI un digitālo rīku saraksts
Ogres Kalna pamatskolā (1.–9. klase)

I. Klašu posmu nosacījumi

1.–3. klase: attēlu un teksta MI patstāvīga izmantošana ir liegta.
Izmantošanu veic skolotājs (piemēram, Canva vizuālie materiāli, atgādinājumi) vai skolēni kopā ar skolotāju slēgtās, izglītojošās vidēs bez brīvas sarakstes funkcijām.
4.–6. klase: atļauts izmantot MI rīkus skolotāja tiešā vadībā mācību stundas ietvaros.
7.–9. klase: drīkst izmantot plašāku teksta, vizuālo, audio un analītisko rīku klāstu patstāvīgajam darbam, obligāti pievienojot atsauces uz rīku un veicot faktu pārbaudi.

II. Rekomendējamo un izmantojamo rīku iedalījums

1. Teksta, analītiskie un plānošanas MI rīki

Rīks	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase	Lietošanas nosacījumi	Pielietojums
Gemini	-	X	X	GDPR atbilstība. Aizliegts ievadīt personas datus un skolēnu vārdus. Faktu pārbaude ir obligāta.	**Pedagogiem:** stundu plānošana, darba lapu un uzdevumu tekstveide, instrukciju vienkāršošana, satura diferencēšana. **Skolēniem:** informācijas meklēšana, skaidrošana, ideju ģenerēšana.
ChatGPT / Microsoft Copilot	-	X	X	Risks saskarties ar neprecīzu informāciju. Skolēniem jāveic faktu pārbaude un jāuzrāda vaicājumi (prompti). Aizliegts ievadīt sensitīvus datus.	**Pedagogiem:** stundu scenāriji, vērtēšanas kritēriju izstrāde, ziņojumu un komentāru noformulēšana. **Skolēniem:** teksta uzlabošana, ideju ģenerēšana, struktūras izveide.
NotebookLM	-	-	X	Balstās tikai lietotāja augšupielādētajos dokumentos; novērš halucinācijas un neprecīzas atbildes.	Apjomīgu mācību materiālu kopsavilkumu veidošana, avotu analīze, konspektēšana un pētnieciskais darbs.
Grammarly (Education)	-	X	X	Nav brīvas sarakstes, fokusēts uz valodas kvalitāti un pareizrakstību.	Tekstu stila, gramatikas un pareizrakstības uzlabošana.

2. Programmēšanas un tehnoloģiju rīki

Rīks	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase	Lietošanas nosacījumi	Pielietojums
Scratch	X	X	X	Moderēta vide un kopiena, nav brīvas MI sarakstes.	Programmēšanas pamati, algoritmi, animācijas un projekti.
Code.org / MakeCode	-	X	X	Strukturēta izglītības vide, nav riska nonākt neatbilstošā saturā.	Robotika, datorika, blokprogrammēšana un IT projekti.
Code.visualstudio.com / Codepen.io / Replit.com	-	-	X	Kontrolēta lokālā vai skolas vide, nav datu noplūdes riska.	Algoritmi, kodēšana un teksta programmēšana.

3. Vizuālie, dizaina, interaktīvie un multimediju rīki

Rīks	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase	Lietošanas nosacījumi	Pielietojums
Canva / Canva for Education	-	X	X	Izglītības konts, filtrēts saturs, nav publisku čatu. Droša izglītības vide.	**Pedagogiem:** uzskatāmu mācību materiālu, plakātu, darba lapu un vizuālo atgādinājumu izveide. **Skolēniem:** prezentācijas, infografikas, plakāti, vizuālais saturs.
Quizizz AI / QuizzAI / Quizizz	-	X	X	Pārbaudes un atgriezeniskās saites vide, nav brīvas MI sarakstes, drošs saturs.	**Pedagogiem:** atgriezeniskās saites testu un uzdevumu ģenerēšana. **Skolēniem:** interaktīva zināšanu pārbaude un pašvadīta mācīšanās.
YouTube / YouTube Kids	-	X	X	1.–3. klasei ieteicama kontrolēta vide (*YouTube Kids*) vai tieša skolotāja demonstrēšana. Aizliegts izmantot nereģistrētus, neuzticamus vai vecumam neatbilstošus kanālus. Skolēniem nav atļauts patstāvīgi skatīties saturu ar neatslēgtiem komentāriem/reklāmām mācību laikā.	**Pedagogiem:** mācību video, uzskates materiālu, eksperimentu un dokumentālo filmu demonstrēšana stundās. Instrukciju un atgādinājumu video demonstrēšana. **Skolēniem:** Mācību vielas vizuāla izpratne, svešvalodu klausīšanās un izrunas trenēšana (izmantojot titrus). Radošo darbu,

Rīks	1.–3. klase	4.–6. klase	7.–9. klase	Lietošanas nosacījumi	Pielietojums
				MI funkciju izmantošana (piem., automātiskie titri/tulkojumi, kopsavilkumu ģenerēšana) prasa faktu pārbaudi.	video prezentāciju un projektu izstrāde/skatīšanās. Pamācību (*tutorials*) meklēšana.
Suno	-	X	X	Ievērot autortiesības. Dziesmu tekstiem jābūt ētiskajiem un skolas noteikumiem atbilstošiem.	Mūzikas, literatūras un radošo projektu izstrāde, teksta un ritma sasaiste.
Balss asistenti (Siri, Bixby, Alexa, Kira)	-	X	X	Privātuma riski. Ieteicams izmantot skolas vai personīgajās ierīcēs bez piesaistītiem sensitīvajiem datiem.	Izrunas trenēšana svešvalodās, ātra informācijas meklēšana un balss komandas.

III. Skolēniem un pedagogiem aizliegtie MI rīki un lietošanas ierobežojumi

1. Aizliegts izmantot sociālo tīklu iebūvētos MI asistentus (piemēram, TikTok, Instagram, Snapchat My AI) mācību uzdevumu pildīšanai, konsultācijām un saziņai mācību procesa ietvaros.
2. Aizliegts izmantot attēlu, video un teksta ģenerēšanas rīkus, kuriem nav iebūvētu satura filtru vai vecuma ierobežojumu, kā arī rīkus, kas ģenerē vai atspoguļo vardarbīgu, seksualizētu, diskriminējošu vai citādi cieņu aizskarošu saturu.
3. Stingri aizliegts izmantot jebkurus MI rīkus, kas prasa neanonimizētu izglītojamo vai izglītības iestādes darbinieku personas datu (piemēram, vārda, uzvārda, fotogrāfiju, personas koda, e-pasta adrešu vai paroļu) ievadi.
4. Aizliegta automātiska eseju, domrakstu, aprēķinu un pētniecisko darbu ģenerēšana, nododot MI radīto saturu kā savu individuālo patstāvīgo darbu, kas tiek klasificēts kā akadēmiskā godīguma pārkāpums.

Direktore Ilze Butevica